

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	43208
Nom	Participació i ciutadania en els processos de pau i de desenvolupament
Cicle	Màster
Crèdits ECTS	2.0
Curs acadèmic	2022 - 2023

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
2147 - M.U. en Drets Humans, Pau i Desenvolupament Sostenible12-V.2	Facultat de Dret	1	Primer quadrimestre
3109 - Sostenibilitat i pau a la era posglobal	Escola de Doctorat	0	Primer quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
2147 - M.U. en Drets Humans, Pau i Desenvolupament Sostenible12-V.2	3 - Desenvolupament humà sostenible	Obligatòria
3109 - Sostenibilitat i pau a la era posglobal	1 - Complementos de Formació	Optativa

Coordinació

Nom	Departament
FERNANDEZ RUIZ-GALVEZ, MARIA ENCARNACION	170 - Filosofia del Dret, Moral i Política

RESUM

La noción de ciudadanía, que tiene una larga historia en la tradición política occidental y ocupa un lugar central en el marco de la Filosofía política contemporánea, es un concepto polisémico cuyos múltiples significados no son recíprocamente heterogéneos sino que guardan entre sí una relación de analogía.

El objetivo de esta asignatura es doble: Dar a conocer a las/os estudiantes la evolución y la complejidad de la noción de ciudadanía y reflexionar sobre su virtualidad para contribuir a la regeneración democrática tan necesaria en nuestros días.

En la primera part de la assignatura se analitza el concepte de ciutadania, els seus orígens i evolució, examinant la pluralitat de vertients relacionades amb la pertinença, la identitat, la participació, la protecció jurídica, els drets i la justícia social i subratllant la interconnexió i interdependència recíprocs entre elles.

En la segona part sota el títol "Bases per a una democràcia cívica" s'aborda el problema de la necessitat de regeneració de la democràcia des de la perspectiva de la renovació i reactivació de la consciència ciutadana, profunditzant en la cohesió social, la participació ciutadana, la inclusió i les virtuts cíviques com condicions ineludibles de qualsevol intent de regeneració democràtica.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No s'ha especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

No se exigeixen.

COMPETÈNCIES

2147 - M.U. en Drets Humans, Pau i Desenvolupament Sostenible12-V.2

- Anàlisi de la necessitat i, al mateix temps, de la insuficiència del creixement econòmic, per si sol, per a la consecució de condicions de vida dignes.
- Desenvolupar la capacitat per a la reflexió, el raonament i l'argumentació sobre els instruments econòmics a través dels quals es pot implementar el desenvolupament humà sostenible.
- Aprofundiment de la interdependència entre els processos de pau i desenvolupament i el respecte als drets de participació de les comunitats interessades, en particular els sectors tradicionalment exclosos: dones, minories ètniques.
- "Ser capaç de: a) manejar les fonts d'informació bibliogràfica i dels mass-mitja i saber fer ús de les eines necessàries per a la implementació pràctica dels objectius generals del Màster; b) aprendre a seleccionar la informació valuosa i a realitzar una reflexió crítica sobre la informació rebuda; i, c) adquirir la terminologia específica i el maneig d'idiomes en els camps especialitzats sobre els quals versa el màster. Algunes matèries poden ser impartides en altres idiomes (anglès, italià, francès...) per professionals d'institucions internacionals y/o per professors estrangers.
- Desenvolupar les habilitats socials per a facilitar la resolució de conflictes, a través de processos de diàleg i la busca conjunta de solucions justes als problemes socials.

RESULTATS DE L'APRENTATGE

La/el estudiant desenvoluparà la seua capacitat per a la reflexió, la argumentació i el raonament sobre els temes objecte de la matèria i, en especial, sobre els drets humans.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Ciutadania. Concepte i evolució

1. Orígenes de la noció de ciutadania.
2. La ciutadania com a pertinença. Hacia una identitat integradora.
3. Ciutadania i participació.
4. Ciutadania i protecció jurídica.
5. Ciutadania, drets i Estat nacional.
6. Justícia i ciutadania: la ciutadania social.

2. Cohesió social vs individualisme i comunitats tancades

1. Crisi de la integració política
2. Identitat personal i pertinençes múltiples
3. Hacia una solidaritat oberta i inclusiva

3. Participació ciutadana

1. Pluralisme polític no relativista
2. Ciutadania reflexiva i crítica
3. Causos institucionals per a la participació

4. Inclusió i drets socials

1. Crisi de l'Estat del benestar
2. El futur de l'Estat social

5. Ètica i democràcia

1. La corrupció i el frau com a privatització de lo públic
2. Razó pràctica i virtuts ciutadanes

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	14,00	100
Assistència a esdeveniments i activitats externes	2,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	20,00	0
Preparació de classes de teoria	14,00	0
TOTAL	50,00	

METODOLOGIA DOCENT

La metodología de la asignatura combinará el método tradicional de explicaciones teóricas del profesor con la participación activa de las/los estudiantes.

Asimismo se desarrollarán clases prácticas que adoptarán la forma de seminarios sobre algunas de las materias incluidas en el programa.

AVALUACIÓ

El sistema de evaluación será de evaluación continuada.

Se valorará la preparación previa de las clases, asistencia y participación activa, fundada y razonada en ellas. Se valorará en particular la participación en las clases prácticas.

REFERÈNCIES**Bàsiques**

- ARENDT, H., Crisis de la República, Taurus, Madrid, 1973.
- ARISTOTELES, La política (Manuel Jiménez de Parga y Fernando Vallespín, eds.), Biblioteca Nueva, Madrid, 2008.
- CONSTANT, B., De la libertad de los antiguos comparada con la de los modernos, en Escritos políticos, CEC, Madrid, 1989.
- CORTINA, Adela, Ciudadanos del mundo. Hacia una teoría de la ciudadanía, Alianza Editorial, Madrid, 2005 (2ª ed., 4ª reimpresión).
- CORTINA, A., Por una ética del consumo. La ciudadanía del consumidor en un mundo global, Taurus, Madrid, 2002.

- FERNÁNDEZ, Encarnación, ¿Estados fallidos o Estados en crisis?, Comares, Granada, 2009.
- LLANO, A., Humanismo cívico, Ariel, Barcelona, 1999.
- MARSHALL, T. H., Ciudadanía y clase social, Alianza, Madrid, 1998. Texto original Citizenship and Social Class (1949).
- RAZ, J., The Morality of Freedom, Clarendon Press, Oxford, 2009.
- RUIZ MIGUEL, A., Ciudadanía y derechos, Estudios en Homenaje al profesor Gregorio Peces-Barba, V.III, 2008.
- TONUCCI, F., Con ojos de niño, Barcanova, Barcelona, 1991.
- TONUCCI, F., La ciudad de los niños: Un modo nuevo de pensar la ciudad, Fundación Germán Sánchez Ruipérez, Madrid, 1997.

Complementàries

- CAMPS, V., Virtudes públicas, Espasa Calpe, Madrid, 1990.
- STUART MILL, J., Del gobierno representativo, Tecnos, Madrid, 2000 (3ª ed.).